

MEZI NEBEM, VÍROU A OCEÁNEM

DVA OSUDY JEZUITSKÝCH MISONÁŘŮ SPJATÝCH S ÚSTECKÝM KRAJEM

Napsal: Mgr. Jiří Šlajns

Kresba: Mgr. Katrin Buttig

Vydalo: Oblastní muzeum a galerie v Mostě 2026

Tisk: Tiskárna K & B, s.r.o.

JK Oblastní muzeum
a galerie v Mostě

IGNÁC TIRSCH se narodil 2. 7. 1733 v Chomutově. Po základním studiu na chomutovském jezuitském gymnáziu vstoupil v roce 1754 v Praze do řádu Tovaryšstva Ježíšova.

Po absolvování ročního noviciátu v brněnské jezuitské koleji si za svůj cíl vybral misijní práci ve španělských koloniích v Americe. Dne 16. 4. 1755 započal společně s několika řádovými spolubratry svoji pouť, která vedla přes Rakousko a Itálii do Cádiz.

UŽ ZÍTRA
BUDEME
V ITÁLIÍ!

POKUD
NÁM VYDRŽÍ
POČASÍ...

Odtud dvakrát do roka vyplouvala španělská flotila do amerických přístavů v Havaně, Cartageně a Veracruzu.

Do mexického Veracruzu připlul na jaře 1756. Jeho práce v Mexiku však nezačala vlastní misijní činností, ale studiem teologie na Colegio Máximo de San Pedro y San Pablo v hlavním městě Ciudad de México. V roce 1761 pak svá studia dokončil a byl řádně vysvěcen. Ještě téhož roku se vypravil do místa svého prvního misijního působení.

UNŮA
MINYKÁŘÍ!

TAK JEŠTĚ
JEDNU SKICU
BYCH MOHL
STIHNOUT.

Jeho cílem byla kalifornská osada a misijní stanice Loreto, kam dorazil v prvních měsících roku 1762. Ignaci Tirschovi zde byla svěřena misijní stanice a misie Santiago a San José del Cabo. Ta ležela na území indiánského kmene Pericú. Tento bojovný kmen spolu s kmenem Corú vyvolal v roce 1733 největší indiánské povstání v dějinách španělské Kalifornie. V Kalifornii v té době však vládli opatrní a napjatí klíči.

Kalifornská krajina a domorodí obyvatelé Ignaci Tirsche uchvítily. Místní příroda, život domorodých obyvatel, ale i mesticí a kroleží se staly námětem k jeho životnímu dílu. **CODEX PICTORICUS MEXICANUS**, jak svoji obrazovou práci nazval, dodnes přináší cenné informace o přírodě a obyvatelích dolní Kalifornie 18. století.

Svoji misijní činnost však musel násilně přerušit poté, co se řád Tovaryšstva Ježíšova dostal do střetu se španělskou monarchií. Podle královského nařízení roku 1768 byli ze všech španělských kolonií jezuité vyhoštěni. Domů do Českého království se přes dnešní Kubu, Španělsko a Belgii vrátil až v roce 1769.

MŮŽEME
BYT RÁDI, ŽE
TO ŠLO JEŠTĚ
PO DOBRÉM.

TO ANO.
JEN ŠKODA,
ŽE JSME TOHO
NESTIHLI VÍCE.

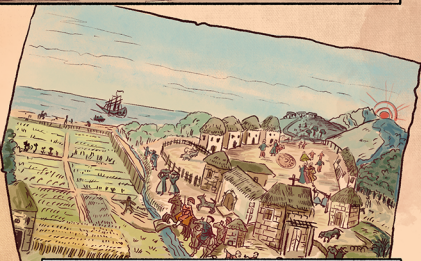

Po svém trpkém návratu do vlasti působí nejprve na jezuitské koleji v Jihlavě. Je možné, že teprve zde začíná s prací na svém díle **CODEX PICTORICUS MEXICANUS**. Později odchází do jihomoravského Znojma, kde působí nejen jako kněz, ale i člen bratrstva sv. Michala.

Ve Znojmě ho však zastihne další rána. Papež Klement XIV. zrušil na nátlak některých evropských panovníků řád Tovaryšstva Ježíšova. Ignác Tirsch se vrací do svého rodného Chomutova, kde 21. 1. 1781 umírá.

ACHJO,
CHYBÍ
MÍ KLID
KLÁŠTERA.

CODEX PICTORICUS MEXICANUS je dnes uložen ve sbírce rukopisů Národní knihovny v Praze a patří mezi klenoty jejich sbírek. Sám Ignác Tirsch je dnes v Mexiku uznáván jako otec moderní mexické etnografie.

Johann Kofler se narodil 19. 6. 1711 v Praze. Do jezuitského řádu vstoupil již ve velmi mladém věku 15 let a svůj noviciát absolvoval v Brně. V letech 1729 až 1738 studoval filozofii a medicínu na jezuitské koleji v Olomouci. Závěrečné zkoušky však složil v roce 1739 na pražském Klementinu.

V roce 1738 byl pověřen misijní službou v jižní části Vietnamského císařství, tehdy v Evropě známého jako Kočičina. Do jihovýchodní Asie dorazil po strastiplné cestě až v roce 1740.

ĐÂY LÀ GIẤY LƯU NHIỆM CỦA TÔI...

THÌA BÈ HA.

Jako misionář začíná působit u dvora kočičinského vládce Ngujena Fuk Khoat. Ten byl sice formálně podřízen vietnamskému císaři, ale vládl jako suverénní vladař celého jižního Vietnamu.

U dvora je využíván jako schopný lékař a časem získá věhlas i jako astronom. Proto je Ngujenem Fuk Khoatem jmenován do hodnosti dvorního astronoma s titulem *Nhiem* (hluboký a diskretní učitel).

BẠN CÓ THỂ TÍNH TOÁN ĐIỀU NÀY MỘT CÁCH ĐƠN GIẢN NHƯ SAU.

THẬT VẬY SAO?

Tento titul ho tak uchránil od osudu jeho spolubratrů, kteří byli z Kočičiny v roce 1750 vyhnaní. Johann Kofler na dvoře pánů z Ngujen vydrží dalších pět let, než je i on nucen jižní Vietnam opustit.

Ochází do portugalského Macaa, kde ho však zastihne další rána, a to vyhnání jezuitů ze všech portugalských kolonií v roce 1759.

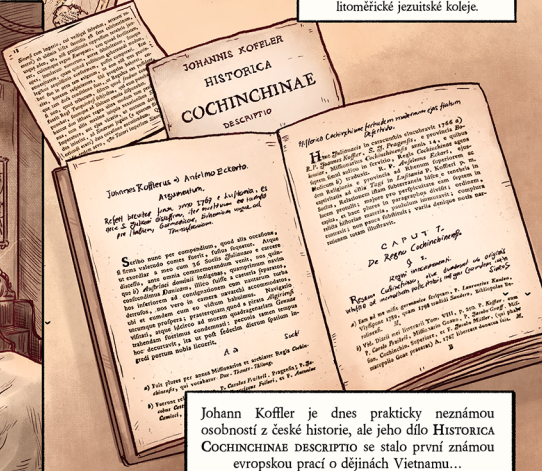
Johann Kofler je internován, převezen do Portugalska a s ostatními jezuiti uvězněn v nechvalně známém vězení v pevnosti São Julião. Zde následně sepsal své známé dílo o dějinách jižního Vietnamu „HISTORICA COCHINCHINAE DESCRIPTIO“.

FINALMENTE VAMOS NOS LIVRAR DE VOCÊS DE LUNA VEZ POR TODAS!

Vězněn byl až do roku 1767, kdy byl na žádost královny Marie Terezie propuštěn. Po návratu do Českého království působil jako představený litoměřické jezuitské koleje.

Roku 1770 odchází do sedmihradské Kluze (rum. Cluj-Napoca), kde působí jako profesor na zdejší koleji a jezuitské univerzitě. Zde také 1. 12. 1780 umírá.

Johann Kofler je dnes prakticky neznámou osobností z české historie, ale jeho dílo HISTORICA COCHINCHINAE DESCRIPTIO se stalo první známou evropskou prací o dějinách Vietnamu...

